

Mogelijke restauratie- en onderhoudsactiviteiten per erfgoedsoort

Gebouwen en bebouwingspatronen

industrieel erfgoed: fabrieksgebouwen, oude mijngebouwen, mijnwerkerscités, ...

- deuren en raamkozijnen van citégebouwen opschuren en herschilderen
- hagen snoeien
- onkruid wieden
- zwerfvuil rapen
- hekwerk, poort opschuren en herschilderen
- ramen lappen
- gevels reinigen
- opknappen in functie van herbestemming

historische wijken, dorps- en stadsgezichten, stadsomwalling

- hagen snoeien
- onkruid wieden
- zwerfvuil rapen
- gevels reinigen

historische nutsgebouwen: scholen, hospitalen, station, gemeentehuis, brouwerij, wasserij, winkels, café's, ...

- vakwerk restaureren
- hekwerk, poort, onderdeel van het gebouw opschuren en herschilderen
- ramen lappen
- raamkozijnen opschuren en herschilderen
- gevel reinigen
- opknappen in functie van herbestemming
- terrein rond het gebouw onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- dakgoot reinigen (bv. bladeren uit dakgoot halen)

open ruimte: openbare pleinen, trappen, driesen ((gemeenschappelijk) dorpsplein of weiland))

- schoonmaken
- herinrichting of heraanleg van het plein

- zwerfvuil rapen
- onkruid wieden
- bomen en hagen snoeien
- opfrissen met nieuwe beplantingen
- trapleuning herschilderen

oude wegen, routes, historische dreven en lanen

- zwerfvuil rapen
- kasseien heraanleggen
- bomen en hagen snoeien
- gras maaien
- boombescherming maken (zodat dieren de stam niet ontschorsen of beschadigen)
- een boomchirurg helpen

religieuze gebouwen (site): kerk, kerkhof, begraafplaats, moskee, begijnhof, dekenij, klooster, abdij, ...

- hekwerk, poort, onderdeel van gebouw opschuren en herschilderen
- ramen lappen
- raamkozijnen opschuren en herschilderen
- gevel reinigen
- opknappen in functie van herbestemming
- terrein/park/tuin rond het gebouw onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- dakgoot reinigen (bv. bladeren uit dakgoot halen)
- grafzerken reinigen en herstellen
- glasramen reinigen
- schrijnwerk reinigen en herstellen

woningen: hoeves, boerenwoningen, burgerhuizen, pastorijen, kastelen, vakwerkhuisen, ...

- vakwerk restaureren (vitsen en lemen, houtwerk herstellen)
- hekwerk, poort, onderdeel van gebouw opschuren en herschilderen
- ramen lappen
- raamkozijnen opschuren en herschilderen
- gevel reinigen
- opknappen in functie van herbestemming
- terrein/park/tuin rond het gebouw onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- dakgoot reinigen (bv. bladeren uit dakgoot halen)

water- en windmolens

- hekwerk, poort, onderdeel van molen opschuren en herschilderen
- ramen lappen
- raamkozijnen opschuren en herschilderen
- gevel reinigen
- opknappen in functie van herbestemming
- terrein/tuin rond molen onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- dakgoot reinigen (bv. bladeren uit dakgoot halen)
- molenwerk binnen poetsen
- wieken herstellen

Klein erfgoed

dorpsput, waterput, fonteinen, waterpompen

- metselwerk, houtwerk herstellen
- beeldhouwwerk schoonmaken
- houtwerk voorzien van beschermingslaag, herschilderen
- terrein rond de put onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- water reinigen

herdenkings- , sier- en grafmonumenten, gedenktekens

- monument schoonmaken
- mos of groene aanslag verwijderen
- terrein rond het monument onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...

kapelletjes en boomkapelletjes

- dak herstellen
- metselwerk herstellen
- hekwerk of houtwerk herschilderen
- terrein rond de kapel onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen of struiken snoeien, bladeren rapen, ...

perrons (of perroen: een stenen paal met bovenaan een rijksappel) en schandpalen

- perron of schandpaal schoonmaken
- onkruid wieden rondom perron of schandpaal
- restaureren (bv. door studenten steenrestauratie, houtbewerking, ...)
- beplanting rondom perron of schandpaal onderhouden of aanleggen
- mos of groene aanslag verwijderen

muziekkiosken

- kiosk schoonmaken
- onkruid wieden rondom kiosk
- beplanting rondom kiosk onderhouden of aanleggen
- houtwerk (koepel) vernieuwen of herstellen: opschuren en herschilderen/beschermingslaag aanbrengen
- trappen herstellen
- mos of groene aanslag verwijderen
- hekwerk/balustrades in smeedijzer schuren en herschilderen/beschermingslaag aanbrengen
- opschriften of decoraties poetsen

toegangsbruggen

- traliewerk, houtwerk opschuren en herschilderen
- brug poetsen
- zwerfvuil rapen
- onkruid wieden langs de brug

veld- en wegkruisen

- houtwerk herstellen, vervangen, beschermingslaag aanbrengen
- herschilderen
- terrein rond het kruis onderhouden: zwerfvuil rapen, onkruid wieden, gras maaien, hagen snoeien, bladeren rapen, ...
- mos of groene aanslag verwijderen

weg-, grens- en afstandsmarkeringen

- restaureren
- beplanting rondom markering onderhouden of aanleggen
- mos of groene aanslag verwijderen
- zwerfvuil rapen
- onkruid wieden langs de markering

Natuurlijk erfgoed

hakhoutbossen en -percelen

- hout kappen
- hakhoutbosje aanplanten
- zie ook <http://wegenverkeer.be/hakhoutbeheer>

historische tuinen, parken en andere landschappen

- snoeien
- maaien
- zwerfvuil rapen
- nieuwe begroeiing planten
- zorgen voor variatie in de begroeiing
- onderhoud van paden (bv. onkruid wieden, putten opvullen, ...)

hoogstamboomgaarden, fruitgaarden

- bomen aanplanten
- fruit plukken
- snoeien
- bladeren rapen
- boombescherming maken of herstellen

houtwallen, houtkanten, grachten, dijken, holle wegen

- snoeien
- maaien
- aanleggen
- zorgen voor variatie in de begroeiing
- aarde aanbrengen ter versteviging en tegen erosie
- zie ook http://www.enhoe.nl/nieuwsbrief/documenten/Houtwallen_beheer.pdf en <http://rlgc.be/wp-content/uploads/2014/03/Module-2-Beheer-houtige-KLE.pdf>

landduinen

- snoeien
- maaien
- zwerfvuil rapen

- nieuwe begroeiing planten
- zorgen voor variatie in de begroeiing
- onderhoud van paden (bv. onkruid wieden, putten opvullen, ...)

markante oude bomen (kapelletjesbomen, vredesbomen, knotbomen), struiken, hagen (kruishagen, gevlochten hagen)

- (her)aanplanten
- snoeien: takken inkorten, zware en dode takken verwijderen, opkronen
- bladeren rapen
- hagen leggen en vlechten volgens 'historische' technieken
- boombescherming maken of herstellen (zodat dieren de stam niet ontschorsen of beschadigen)
- boomchirurg helpen
- zie ook <http://rlgc.be/wp-content/uploads/2014/03/Module-2-Beheer-houtige-KLE.pdf>

vijvers, meren, beekjes, moerassen

- kanten snoeien, maaien
- aarde aanbrengen ter versteviging en tegen erosie
- waterlopen vrij maken (bv. opgehoopte takken ruimen)

weilanden, heiden, velden

- zwerfvuil rapen
- hagen snoeien
- weg of paden vrijmaken
- boompjes uittrekken
- boomchirurg helpen
- takkenwal bouwen
- hooien
- onkruid wieden
- bladeren ruimen
- sprokkelhout rapen
- hagen leggen en vlechten volgens historische technieken
- een boombescherming maken of herstellen (zodat dieren de stam niet ontschorsen of beschadigen)

Archeologisch erfgoed

archeologische sites, sporen, uitgravingen (wallen, ovens, kuilen) en opgegraven objecten

- opgravingsinitiatie
- opgegraven objecten schoonmaken
- vondsten sorteren, determineren, tekenen, beschrijven
- grondmonsters verzamelen om te zeven met een was- en zeefinstallatie
- scherven wassen en plakken/in elkaar puzzelen
- reconstructies maken (bv. in de vorm van een maquette, of digitaal, met virtual reality)
- stenen zagen om de binnenkant te bekijken
- speuren en graven met een metaaldetector
- vondsten microscopisch onderzoeken
- de archeoloog/conservator helpen bij het onderzoek
- bezoek aan de archeologische site
- bezoek aan archeologische depots

Mogelijke onderzoeks- en ontsluitingsactiviteiten

De kinderen en jongeren:

- stellen een lijst met vragen op van wat ze over het erfgoed willen te weten komen en zoeken op bij wie ze met welke vraag terecht kunnen
- bezoeken musea, archieven, documentatiecentra, kadaster en doen er opzoeken
- volgen een rondleiding van een erfgoedexpert
- interviewen ouderen uit de buurt over het erfgoed (bv. een bezoek brengen aan het rusthuis)
- interviewen voormalige mijnwerkers of familie van mijnwerkers
- stellen een inspectierapport op (bv. scheuren in een muur, afgebladderde verf, overwoekering, verzakking, kapot schrijnwerk, kapotte dakgoot of regenpijp, schade aan decoratie, ...); hierbij foto's maken, een verrekijker of zaklamp gebruiken of zelf 'tools' voor de inspectie (zoals bv. een zaklamp, vergrootglas ...) maken
- onderzoeken historische foto's of prentbriefkaarten: vergelijken met nu en analyseren om te kijken wat er veranderd is
- onderzoeken de erfgoedsite aan de hand van oude kaarten en plannen: de bouwgeschiedenis achterhalen, vorige eigenaars opzoeken, analyseren hoe de aanplanting/de omgeving er vroeger uit zag, ... Zie hiervoor www.geopunt.be met o.a. de Ferrariskaart.
- maken een zoektocht rond het erfgoed (bv. met foto's, filmpjes, opdrachten, geocache, ...)
- ontwikkelen een spel rond het erfgoed

- maken een opdrachtenkoffer rond het erfgoed
- stippelen een erfgoedwandeling uit
- geven een rondleiding over het erfgoed
- maken een tentoonstelling rond het erfgoed
- stellen in een toonmoment voor wat ze gedaan hebben en wat ze geleerd hebben over het erfgoed
- ontwikkelen een QR-codetocht
- schrijven verhalen en spreken fragmenten in voor een audiowandeling
- nemen filmpjes op om een virtual reality wandeling te ontwikkelen
- maken een informatiebord bij de erfgoedsite
- spelen theater, een rollenspel, doen aan re-enactment rond/over het erfgoed
- maken een dans, schrijven en/of zingen een lied, documenteren dit door filmpjes op te nemen
- ontwerpen een fotoroman, maken een krant of tijdschrift
- bouwen een decor, maken een maquette van het monument
- ...

TIP: voor meer mogelijke methodes en werkvormen zie ook http://erfgoed gelderland.nl/wp-content/uploads/2017/10/Educatie_tool-kit_Arja_van_Veldhuizen-2017.pdf

Volg Jong redt Oud op Facebook

www.jongredtoud.be
www.pcce.be

